

# HVEM HAR KLIMAANSVARET?

Dansk A - tilhørende stilesæt: Den debatterende artikel



Undervisningsmateriale af Operation Dagsværk og IWGIA

**OPERA  
TION  
DAGS  
VÆRK**

X

  
**IWGIA**

I 2022 kæmper Operation Dagsværk sammen med oprindelige folks unge klimaaktivister i Thailand og Malaysia for at beskytte deres skove. Via uddannelser i klimaaktivisme, samt støtte til deres arbejde, skal de stoppe krænkelse mod deres rettigheder, for at bevare deres jord, levevis og traditionelle territorier. I Danmark ønsker vi at sætte fokus på klimakamp, miljø og oprindelige folks rettigheder.

## OM UNDERVISNINGSMATERIALET

"**HVEM HAR KLIMAANSVARET**" lader eleverne reflektere over og debattere, hvem der har ansvaret for klimaet i en global og kompleks verden, og hvad man som enkeltperson kan gøre for klimaet. Undervisningsmaterialet tager udgangspunkt i overvejelser og problemstillinger, som eleverne måske har mødt i deres hverdag. Forløbet varer ca. **90 min.**, og giver inputs, som kan bruges til det **tilhørende stilesæt (en debatterede artikel)**. Selve undervisningen tager udgangspunkt i en **dialogcirkel**, som klæder eleverne på til at danne og kvalificere deres argumenter og holdninger.

## TIMEPLAN

### Orientering - 20 min.

- Elever orienterer sig i de to tekster og kigger på billedet. Tekst nr. 1 behøver de kun at skimme, mens de godt kan bruge lidt længere tid til tekst nr. 2.
  - Tekst 1: 16-tips sådan kan du nemt være bedre ved klimaet derhjemme.
  - Tekst 2: DI: Disse handler er nødvendige for at nå klimamålet i 2030.
  - Billede: Eksempel fra [flixbus.dk](https://www.flixbus.dk)

### 3 Tillægsydelse

**Ekstra bagage**  
fra 39,00 kr.

**Kompensér for din rejse**  
Gør din rejse CO2-neutral, og vær med til at gøre os grønne!  
[Læs mere](#)  
+ 1,85 kr.

### **Dialogcirkel - 60 min**

- Lærervejledningen for dialogcirklen følges.
- Inden timen skal refleksionsarkene printes, og læreren skal orientere sig i de understøttende spørgsmål. Begge findes i bilag.

### **Eventuelt spørgsmål om stilehæftet, eller mere information om årets projekt - 10 min**

- Hvis klassen som en del af undervisningsmaterialet skal arbejde med det tilhørende stilesæt derhjemme, kan tiden bruges på at gennemgå formalia for den debatterende artikel, samt at give eleverne mulighed for at stille spørgsmål til stilesættet.
- Alternativt kan tiden bruges på at se en af årets kampagne-videoer [HER](#), som fortæller mere om unge oprindelige folks klimakamp.

## **BILAG**

### **Orienterings tekster**

Tekst 1: <https://samvirke.dk/artikler/16-tips-saadan-kan-du-nemt-vaere-bedre-ved-klimaet-derhjemme> (Herlufsen, 2020)

Tekst 2: <https://www.danskindustri.dk/om-di/kontakt-os/presse/arkiv/pressemeddelelser/2021/6/di-disse-handlinger-er-nodvendige-for-at-na-klimamalet-i-2030/> (Dansk Industri, 2021)

## Refleksion ark

1) Føler du, at du kan gøre noget ved klimaforandringerne?

2) Hvornår/i hvilke situationer kan du komme til at tænke på klimaforandringer?

## Understøttende spørgsmål

Disse spørgsmål, kan bruges til at lede dialogcirklen hele vejen rundt om emnet. Hvis samtalen går i stå, kan læreren bruge dem til at åbne dialogen op igen. De er inddelt i tre kategorier:

### IDENTIFIKATION

- Syntes du, at du kan have det ungdomsliv, du gerne vil have samtidigt med, at du skal handle klimavenligt?
- Er det nemt at gøre noget godt for klimaet?
- Hvad kan få dig til at handle klimavenligt/hvad forhindrer dig i det?
- Synes du, at nogen går for meget op i klimaet?
- Kender du nogen, som gør noget godt for klimaet?

### UDSYN/VÆRDIGRUNDLAG

- Hvorfor går nogle unge meget op i klimaet, mens andre ikke gør?
- Kan handlinger, der gør noget positivt for klimaet, påvirke andre negativt? (og hvad med positivitet?)
- Hvem har magten til at stoppe klimaforandringer?
- Hvornår kan idealet om den "klimabevidste" unge skabe motivation/apati i forhold til at standse klimaforandringerne?

### METODE

- Reder vi jorden ved at alle følger de 16 tips for at være bedre ved klimaet eller ved at firmaer køber CO<sub>2</sub>-kompensation?
- Hvilke løsninger peger stater/virksomheder på i forhold til at standse klimaforandringer?

# DIALOGCIRKEL

## Lærervejledning

Vores vejledning til den dialogbaserede undervisning er skrevet med udgangspunkt i bogen "Fællesskabende dialoger" (2019), skrevet af Michael Bang Sørensen, Mikkel Risbjerg og Iben Friis Halling, udgivet af forlaget Columbus og kan tilgås på forlagets hjemmeside [her](#).

### Formål med den dialogbaserede undervisning

At få eleverne til at bringe deres egne erfaringer, viden og holdninger i spil i et læringsrum.

At skabe et læringsrum, som ikke er lærerstyret, og som ikke har et konkret mål eller svar.

At bringe komplekse problemstillinger frem.

## INDRETNING AF KLASSERUMMET

- Bordene skubbes ud langs klasselokalets vægge.
- Stolene placeres i en cirkel.
- Ingen skærme i cirklen.

## DIALOGCIRKLENS FORLØB

- Elever og lærer sætter sig i dialogcirklen
- Formålet med dialogen etableres
- Regler for dialogcirklen etableres:
  - Der er ingen talerliste, og det er ikke læreren, der fordeler taleretten
  - Lyt til andre og lad dem tale færdig uden at afbryde.
  - Hvis man vil byde ind i diskussionen, skal man byde ind, når der er plads - men kun én ad gangen.
  - Man skal vise respekt især over for udsagn, man er uenig i.
  - Det er lige så vigtigt at lytte aktivt som at tale.
- Indledende skriveøvelse med de tre spørgsmål - 3 min.
  - Reflektionsarket (som skal printes inden undervisningen) udfyldes af eleverne individuelt.



- Indledende dialog om refleksionsspørgsmålene
  - Eleverne snakker to og to med udgangspunkt i refleksionsarket om deres tanker og holdninger.
- EVT. præsentation af refleksionsspørgsmålene.
  - Hvis der er ekstra tid, klassen er ny eller der er få elever, kan dette trin gennemgås.
  - En runde, hvor alle elever præsenterer deres tanker og holdninger for resten af klassen.
- Materialet præsenteres.
  - Læses højt (af lærer/elever), høres eller ses.
    - Operation Dagsværks podcast om [klimaansvar og skovrydning](#) afspilles fra 06.27-09.53.
- Dialog i dialogcirklen - 25 min.
  - Dialogcirklen startes ved at bruge en af de understøttende spørgsmål. Vi anbefaler at bruge et spørgsmål fra kategorien "identifikation" til at indlede snakken.
  - Her kan læreren bruge de understøttende spørgsmål til at hjælpe dialogen, hvis dialogen går i stå eller i cirkler. .
  - Hvis dialogen stopper, kan den også genstartes med enten stilhed fra lærerens side, eller ved at lave en individuel skriveøvelse igen om et eller flere af de understøttende spørgsmål.
- Refleksion over dialogens forløb
  - Runde hvor alle elever får mulighed for at reflekterer over, hvordan dialogen gik.
- Afsluttende skriveøvelse - 5 min.
  - Eleverne skriver de vigtigste pointer fra dialogen ned.